

aski posadka. Peljali kapica popolnoma v redu.	\$10,000.	Holmes Ave.	obiščejo.	je tu umrl Ludvik Gruden, star ki seanimate za to.
--	-----------	-------------	-----------	--

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 30 Wed., Feb. 5, 1941

Sovjetsko gospodarstvo

V zvezi s sedanjo vojsko ne razpravlja svetovna javnost samo o političnem stališču in namerah Sovjetske Rusije, ampak tudi o njenem gospodarskem položaju in produkcijskih zmogljivostih ter trgovinski izmenjavi med njo in Evropo ter Ameriko in drugimi državami sveta, ki so vse v tem pogledu več ali manj v stiski, ker vojska tudi in predvsem na tem področju ruši normalne odnose.

V časopisju, ki še vedno polaga gotove nade na Sovjete v kakršnem že bode oziru, se opaža težnja, da se pretrirava bodisi namenoma, bodisi zaradi nepoznanja razmer gospodarski položaj Zveze sovjetskih republik Rusije. Toda mnogo znamenj kaže, da je gospodarski položaj Sovjetov drugačen. Iz Estonije, Latvije in Litve prihajajo poročila, ki navajajo sk previdnosti v presoji gospodarskega položaja Sovjetije in vzbujajo hude pomisleke, ali gotovi slavošpevi v tem pogledu odgovarjajo dejanskemu stanju. Te države niso bile samo s silo proti volji prebivalstva priključene Sovjetiji, ampak jih sedaj moskovski režim tudi gospodarsko izkorišča v to, da bi dvignil proizvodnjo v Sovjetiji sami, ki bolega od nekdanj na hudih ranah in si od njih še ni opomogla. Sem-kaj moramo šteti tudi Karelijo, ki jih je Finska morala Sovjetom odstopiti. Odkar so v korakale v te pokrajine čete rdeče armade, se tam potrebe po življenjskih potrebščinah naglo množe, je nastopila naraščajoča brezposelnost in so osirote-li najširši sloji prebivalstva. V Latviji so cene poskočile od 25 do 50%. Sovjetski bulletini opravičujejo to s tem, da je bilo treba preiti na rubljevo valuto in da so se morale mezde in cene zvrnati z ruskimi. Ta izgovor pa ne drži, ker se cene dvigajo neprestano in se tudi neprestano zmanjšujejo zaloge. Gospodarski padec priključenih dežel je čisto jasna posledica uničenja zasebne lastnine in podržavljenja brodogradnje, tovarn, trgovine in celo lekarn laboratorijev in drugih podjetij, ki jih je zasebni kapital vodil neprimerno bolj v splošno korist, kakor pa sovjetski komisarij. Kljub temu, da so mnogi pametni ljudje svetovali Moskvi, naj pusti bal-tiškim državam, ki so bile na višku razcvita svojih gospodar-skih sil, njihovo gospodarsko samostojnost, so sedaj vpregli gospodarstvo bal-tiški držav v tretjo petletko Sovjetske Rusije, kakor vidimo, v največjo škodo teh novih republik in brez dvoma tudi v škodo vsega ruskega ljudstva in Sovje-tije, katere mu diktatorično vlada.

Sovjeti si v sedanji vojski zelo prizadevajo, da bi skle-nili čim več trgovinskih pogodb z inozemstvom. Razumljivo je seveda, da tudi te države želijo dobavljati iz Sovjetije, kar nudi njen trg. Mnoge države so dobile v sedanji vojni skupno mejo s sovjetskimi teritorijem, druge so ji veliko bli-že, nego so bile pred vojno. Ogrska in Švedska sta sklenili s USSR okvirne trgovinske pogodbe. Danska je sklenila pogodbo s Sovjeti, da bo izvažala v Rusijo mleko, mlekar-ske produkte in brodove, dobivala pa krmo, les in nafto. Nemška trgovinska pogodba s Sovjetsko Rusijo predvideva izmenjavo v najširšem obsegu. Tudi cela vrsta drugih držav je stopila tozadevno v tesnejše stike z vlado v Moskvi, ker so pretrgane njihove dotedanje trgovinske zveze in poti. Iz Švice pa slišimo da trgovinska zastopstva Sovjetije izrabljajo trgovinske odnose in z njimi zvezane posle slejkoprej v to, da podpirajo revolucionarno propagando v deželah, v katerih so sprejeta kot gosti. Vemo, da je Švica svojčas za-radi tega prekinila diplomatske odnose z Rusijo. Razume se, da švicarski levicarij danes zopet močno agitirajo za vpo-stavitve teli odnošajev. Toda večina švicarskega ljudstva je mnenja, da ni treba navezovati s Sovjetijo diplomatskih od-nošajev, ker je mogoče z njo brez tega sklepati trgovinske dogovore. Sovjetiji so nujno potrebni kvalitativno visoki produkti švicarske industrije. Zato bodo tudi Sovjeti name-sto deviz, na katere švicarij nič ne dajo, dobavljali surovine kot platio. Tudi Združene države Severne Amerike, s ka-terimi so Sovjeti diplomatsko in slabih odnošajih, so nave-zale s Sovjetsko unijo trgovinske stike, ki so čedalje bolj ži-vahni, ne da bi pričakovali od tega kakšne politične pre-usmeritve Sovjetov, ki od Amerike dobavljeni material pro-dajajo Nemčiji.

Toda, kako je s sovjetsko proizvodnjo? Spričo hvalisa-nja Moskve, kakšne uspehe da kaže že sedaj tretja petletka 1938-1942, je treba reči sledeče: Produkcija se je res v ne-katerih panogah zvišala, posebno kar se tiče premoga, že-lezne rude, avtomobilov, železniških vozov in zmogljivosti omrežja elektrarn. Žita so v Sovjetski Rusiji pridelali nad 400 milijonov kvintalov krompirja 600 milijonov, sladkorja 24 milijonov. Glede izvoza lesa je Sovjetska unija po Kana-di in Finski na tretjem mestu svetovnega izvoza. Visoka je produkcija volne in od celokupne produkcije nafte v Evropi, ki znaša 742.1 mii. ton, odpade na Rusijo celih 550.7. Toda to so številke, ki jih je treba šele primerjati s prejšnjimi, da vidimo, da je napredek v vseh teh panogah znatno manjši, kakor bi mogel biti, če bi rusko gospodarstvo slonelo na bolj pametni podlagi, kakor je kolektivizacija po boljševiškem sistemu, ki naj reče kdo, kar hoče, hromi napredek pro-izvodnje dežele in njenih gospodarskih rezerv. Vrh tega pa nekatere izmed teh števil kažejo samo odnosni napre-dek, ker je namreč treba vedeti, da je sovjetska država leta 1938 doživela največjo gospodarsko krizo v 23 letih svojega obstanka. Takrat so mnoge proizvodne panoge popolnoma odpovedale in si še danes niso opomogle. Tako zvano sta-

hanovstvo ki je nagajalo posamezne delavce ki so napeli vse svoje sile da čimveč izdelajo, je doživelo polom in se o njem ne govori več. Sovjeti so morali podaljšati delavski urnik, tako da šesturni delavnik, na katerega je bil marksi-zem najbolj ponosen, spada danes že v deželo bajk. In tudi iz šestdnevnega delovnega tedna je postal sedemdnevni. Najbolj pa je pokazala težke rane ruskega gospodarstva odredba po kateri je popolnoma prenehala svobodna izbira dela in kraja dela, tako da more zdaj sovjetska oblast mobi-lizirati in nabirati predvsem mlade državljane v delavske bataljone ki jih pošiljajo na delo kamor vlada hoče, pa naj-sibo tudi v Sibirijo da jih izvežba v "specialiste" in v tako zvano "srednjo delavsko vodilno plast." Ta odredba ki se utemeljuje s tem, da je treba spričo sedanjega mednarodne-ga položaja napeti vse sile naroda za zvišanje proizvodnje za ceno da se mora posameznik odreči absolutno vse človeka dostojne svobode, ima v resnici ta namen, da bi si sovjetsko gospodarstvo opomoglo iz svoje krize ki je sovjetska dikta-tura ni mogla popraviti z nobenimi sredstvi in eksperimen-ti, tako da je zdaj segla po novem eksperimentu, ki pa po vsej priliki tudi ne bo prinesel izboljšanja, saj ta eksperiment človeku jemlje zadnjo trahico lastnega svobodnega pogona. Tak je resnični gospodarski položaj Sovjetije, ki kaže, da je vse kaj drugega kako zadovoljiv.

BESEDA IZ NARODA

Praktična zgradba

Med 91. in 93. cesto na Union Ave. je bila pred mesecem izro-čena prometu moderna stavba, katere lastnik je Ferfolia po-grebni zavod. Stavba je izvrše-na v georgijskem slogu mično in umetniško delo. Stavba meri v prečluju 40 in dolžini 80 čevljev. Desno pročelnega vhoda je na-stanjena lepo mobilirana pisar-na in desno pa družabna soba za one, ki imajo svojca v pogrebni kapeli. Glavna pogrebna kapela v izmeri 36x40 čevljev je krasno v barvah harmonično umetniško delo. Stranska pogrebna kapela je del sama za sebe enako zveza-na z družabno sobo in drugimi prostori. Razpredelba prostorov je taka, da če razmere zahteva-jo, so lahko skupni ali v nasprot-nem slučaju popolnoma deljeni in ločeni prostori. Vhodni pro-stori v pogrebne kapele je iz-najdba praktičnosti v poslu-gu večim slučajem ob istem času.

Pogrebne kapele so opremlje-ne z težkimi temno rdečimi pre-progami med tem, ko vise raz-oken težke in škrlatno rdeče in kočeno bele zavese. Glavna po-grebna kapela ima določen pro-stor za krsto za katero vise težke zavese, ki sličejo barvi in slogu velikega okna skozi katero pri-haja čarobna svetloba poslednih sončnih žarkov. Izpočitek v taki pogrebni kapeli je nekaj veli-častnega, nekaj izrednega, ki bla-ži žalost in tugo onim, ki imajo svojca pri zadnjem izpočit-ku. Priznati moramo Ferfolia pogrebni zavodu, da ima v ličnosti, razporeditvi prostorov, v izbiri in harmoniji barv in praktičnosti postrežbe prvost-en okus.

Prijetno nas je dirnilo, ko smo zvedeli, da vsi divani, stoli, na-slonačji, polaganje preprog, iz-delane in obesene zavese ter na hodnikih ob zidu 4 čevlje visoki zaščitni tapicerani usnjeni pasovi so lastnoročno delo Ferfolia bratov.

Klet je pripravljena za kadi-l-ce-obiskovalce, prostor za even-tualne družabne večere ali dru-štvene seje. V kleti je namešče-na kompletna kuhinja, katere v vsakem slučaju služi v postrežbo onim, ki vasujejo v pogrebem zavodu ali domačim pokojnega, da si pripravijo kosilo ali večer-jo.

V slučaju zaposlenosti lahko služi pogrebni zavod štirim strankam v postrežbo brez da bi bila med tem druga stranka mo-tena ali na postrežbi prikrajaša-na. Važna je pri pogrebni zavodu novost, da se naloži na mrtvaški voz krsto pod streho, kar je velika ugodnost ob slabem vremenu. Velike važnosti je dej-stvo, da se pride okrog stavbe nemoteno z vozilom brez da bi bilo potreba kje obračati in za-drževati pogrebni spreved. Vidi se, da dolgoletne izkušnje Ferfo-lia pogrebne zavoda so videle vse nedostatke, ki ovirajo hitro

postrežbo. Priznati moramo, da praktično postavljena in vse-stransko lepo razpredeljena no-va in moderno urejena zgradba nudi vse, kar se lahko pričakuje za postrežbo ob dnevnih žalosti.

Pripomniti moramo, da poleg lepega in modernega pogrebne-ga zavoda je Mr. Louis Ferfolia ze-lo vpluden in postrežljiv profes-i-onist. Mož kompletne izvežba-nosti in najboljši svetovalec ob času smrtne nesreče v družini. Zdi se mi, da bi storili greh, če ne bi ob tej priliki pohvalili do-bro, prijazno in nadvse vpludno Mrs. Louis Ferfolia. Priznati ji moramo, da je znala skrbno iz-brati ličnost barv in pohištva. Iskreno ji častitamo na njenem dobrem okusu.

Cela stavba poseduje 16 raz-ličnih prostorov, toda oni, ki se tičejo družinskega stanovanja, naj bodo v opisu izpuščeni, kljub temu, da so najlepše in prakti-čno urejeni ter skrbno po naj-boljšem okusu s pohištvo bogato opremljeni.

Mr. Louis Ferfolij je bilo stavljeno vprašanje. Ste li kaj ponosni na tako lepo in prakti-čno zgradbo? Smehlaje nam je odgovoril: "Vesel sem novega posloplja radi tega, da lahko nu-dim našim ljudem boljše po-strežbo, jih zadovoljim in storim za nje vse kar največ morem. Jaz za svojo osebo sem skromen, še nikoli nisem želel po boga-stvu, le srečnega se počutim, če morem drugim v zadovoljstvo postreči. Dobro se zavedam, da moj posel ni bahaštvo, ampak iz-kazano sočutje v postrežbi v ti-stih dneh v družini, ko jih nesre-ča zadene. Sem sin očeta delav-ca in matere trpinke, zato so vse moje simpatije na strani onih, iz katerega sloja tudi jaz prihaj-am." Res lepe in iskrene bese-de našega zavednega rojaka.

J. P.

Glede spomenikov v kulturnem vrtu

Potreba je pojasniti javno-sti, kako bo glede spomenika rajnega L. Pirca in glede dru-gih spomenikov, ki bi jih name-stovali postaviti v kulturnem vrtu.

Za to si pred vsem drugim štejem v dolžnost to pojasniti, kar je do sedaj znanega iz lige kulturnih vrtov, ki ima v tem razpravljanju, dovoliti ali odre-či kakšen spomenik se lahko postavi v vrt. S tem pojasni-lom se bodo v bodoče lahko pre-prečila morebitna prerekanja, ki bi drugače lahko mnogokrat povzročila nesporazum, kar se je v zadnjem času dogodilo ra-di nejasnosti ali nevednosti. Ker sem sam v tem zainteresi-ran in sem pisal v ta namen priporočila za Pircev spomenik, naj sedaj v tem tudi pojasnim, kaj je na tem.

Ko smo začeli kampanjo za prvi spomenik v kulturnem vrtu, je šlo gladko, za to, ker smo imeli za to kandidata, ki

je bil lahko odobren od mest-ne kakor tudi od ligine avtorite-tete. Za to so bili nemoteno odobreni vsi do sedaj že stoječi v kulturnem vrtu kakor so: Ba-ragov, Cankar in Gregorčičev in Njegošev. Vsi ti so bili do-voljeni in odobreni za to, ker so bili zgodovinski in izven lo-kale in za to, ker so umrli že pred leti. Radi tega ni imel od-bor kulturnega vrta do sedaj še nobene preiškušnje, da bi bil kateri spomenik odklonjen.

Ko se je pojavila ideja glede spomenika ali plošče rajnemu L. Pircu, je odbor menil, da bo šlo prav tako gladko za njego-vo vpostavitve, če se bo narod odzval in zanj doprinesel pri-spevke. Odbor je o tem tudi poročal na sejo ligo kulturnih vrtov, da se namerava eno vpo-stavitev in obljubil, da bo v tem odbor sporočal v ponatančnosti in predložil obrise v odobritev najprvo ligi kulturnih vrtov in potem pa tudi oblasti mestnih parkov, ki je nad vse pravo-močna, da dovoli ali odvzame, to je "City Park Plane Commis-sioners."

Med tem časom je bil sestav-ljen odbor, ki je imel več se-stankov in posvetovanj, bili so: Mr. Ivan Zorman, sodnik Frank J. Lausche, Mr. John Mihelich, Mr. Frank Jakšič, Mrs. Albina Novak, Mr. Anthony Klančar, ki je bil obenem tudi tajnik od-bora. Poleg teh je z njimi so-deloval tudi centralni odbor kulturnega vrta.

K posvetovanju je bil povab-ljen tudi kipar Mr. Frank Ji-roch, Čeh, ki je obenem tudi zastopnik v ligi kulturnih vrtov in ki je izdelal krasne spomeni-ke za češki vrt, ki se nahaja po-leg jugoslovanskega vrta. Še več drugih je bilo poklicanih poleg zgorej omenjenih k po-svetovanju. Za zadnjo sejo je bilo poslanih 55 vabil.

V glavnem so se vsi sporazu-meli, da se spomenik ali plo-šča upostavi, kam in kako, to pa ni bilo določeno in tudi ni moglo biti določeno kakor smo slišali, ker bi imelo biti poprej še predloženo zgoraj omenje-nim avtoritetam.

V razpravah, kje in kako ter kakšen spomenik naj bi se po-stavil, so se mnenja križala. Nekateri so trdili to in drugi drugo, kar je potrebno in umev-no, da se takim potom najde prava pot in pravi način, da ne bi pozneje mogel kdo kaj opo-rekati.

Zadnja seja se je vršila v sredo, 29. januarja, pri kateri so se vršile v ta namen končne razprave, kjer so se vsi navzo-či zedinili za en načrt in v to tudi izvolili odbor, ki bi se bil zavzel za zbiranje doprinosov za spo-menik ali ploščo, kar naj bi liga vrtov odobrila. S takim skle-pom in namenom so se odborni-ki razšli v namenu, da bo pri-hodnji petek, 31. januarja za-stopnik vrta na seji lige kul-turnih vrtov v mestu poizvedel, kaj in kako bi se dalo doseči. Vsem je bilo naročeno, da osta-ne vse tajno, dokler se odbor dovolj ne informira. Drugi dan, v četrtek, smo brali v Ameriški Domovini kritiko. Urednik je moral biti obveščen po nekem članu iz odbora z na-

Če verjamete al' pa ne

Povedal sem, kako se je Ru-perčka pobahala z njenim Fran-cetom, kako da zna vinarce ime-nitno skuhati. Mislil sem si s tem se pa že lahko baha, ko zna to vsak otrok. Kaj je to kakšna

pačnim pojasnilom, kar bi se ne smelo zgoditi, kakor sem že zadnjič omenil. Ker je pa za-veda prišla v javnost, je sedaj potreba, da javnost zve vse.

Na seji lige vrtov je bilo spo-ročeno tako kakor je bil nam-en odbora, da postavimo plo-ščo ali spomenik. Temu v od-govor so se oglasili takoj ugo-vori in sicer: Nikakor ni mo-goče, da se postavi spomenik lokalnemu možu, ne oziraje se na njegove zasluge, naj bi bile še tako velike, to pa še za to ne, ker je vse prihitro po smrti. Z postavitvijo takega spomeni-ka bi si nakopal odbor kultur-nega vrta največje težkoče, iz katerih bi se ne mogel izkopati nikoli. Tako bi drugi dobili priliko, da bi zahtevali za svo-je večje može in delavce itd., itd. Dalje, postaviti spomenik v kulturni vrt, je mogoče le ta-kim, ki so umrli že pred mnogi-mi leti in o katerih je še vedno spomin med narodom. To so na primer pisatelji, o katerih govore knjige in druga kultur-na dela. Pojasnjevali so, da so katerikrat izjeme o možeh, da so lokalnega okraja in da so kmalu po smrti postavljeni spomeniki, to pa le iz važnih vzrokov.

Tem razpravam sva bila na-vzoča moja malenkost in Mrs. Marian Kuhar. Ker, če bi tudi liga odobrila, kar se je takoj razvidelo, da ne bo, je potem še višja oblast mestnega od-bora parkov, ki bi se držal še bolj strogo določil, ki so zahtevala za v postavitev spomenikov ali plošč.

Kar je mogoče storiti v ta namen, so izjavili sledeče: Lah-ko se pa postavi v ta namen na ime katerekoli osebe kakšen drug spomenik, ki je lahko od-bren na način, da se odbor izra-zi, da se ta in ta spomenik po-stavi radi tega in tega moža in se v ta namen potem priklopi mala plošča temu spomeniku z imenom, da je bil ta spomenik postavljen v spomin (L. Pirca ali komurkoli). Za primero si lahko predstavimo, da postavi-mo recimo spomenik "Franc Prešernu" in lahko rečemo, da smo ga postavili v spomin te-ga in tega.

Tako sedaj stoji vsa zadeva. Odbor je pripravljen za delo in vrt potrebuje še spomenikov. Zelo vpludno apeliram na od-bor, da ostane še dalje naklon-jen za vsaki slučaj. Kulturni vrt potrebuje, da tak odbor ostane vedno pripravljen in vedno naklonjen. Že na dose-danjih sejah se je ukrepalo, da je potreba preskrbeti pismena pojasnila vsem do sedaj že po-stavljenim spomenikom, da bo-do obiskovalci vrtov vedeli, kaj in kdo je bil eden ali drugi od teh, ki stoje v vrtu. Vse to se mora sedaj urediti, da bo vrt popolnejši. Spomeniki v vrtu so pa tudi še potrebni in naj-bolj je potreben v centru (v krog), da bo poleg Barage in Njegoša še tretji, ki bi zavzel mesto v tem prostoru, kjer se pričakuje, da ga bodo postavi-li bratje Hrvati. Ako tega ne store, bomo morali to nadome-stiti z drugimi Slovenci, ki im-a-mo pravice do dve tretjini vrta in Srbi pa eno, kakor smo z de-narjem podpirali.

Obenem se tudi v imenu or-ganizacije kulturnega vrta za-hvalim za sodelovanje vsem od-bornikom, ki so se sej udelež-e-vali, bodite še v bodoče naklon-jeni.

A. G., predsednik.

umetnost? Prav nobena narce se vrže v vodo se pa da zavre in vinarce so dobo

Tako sem si mislil in Obr dosti dal na kuharsko umet-nost. Rupertovega Franceta. To-likov lo prej, ko nisem imel "Tu" opravlja s to stvarjo. "Moji"

Kot veste, sem ono sobo naj-čer pekel kostanj in ga tak do-bro spekel, da bi ga lahko stri-sel pod pariz, pa bi se ne boril ne poznalo. Pa ker smola Gro-d ne nikdar samo ena, sem oje-že takoj drugi večer drnel. Pri-se party, o katerem sem že še nihče ne ve, pa ker smola vinaricah, bom pa povedal, da bo kar če.

Naša Johana je bila v Sklor-ljo še vedno v prijateljski sku-pšajih s flu, pa sem se ponu-skrben oče, da bom v neke na-večerjo skuhal. Da sem na bom skorajžil, je bilo radi te im-a-mo pri nas vsako mo-večerjo vinarce, da ima nebu i dinja vsaj en večer v te Tale koliko lažje, tako pri k pri čepinjah.

Ker sem imel dosti vrtu, ko videti, kako je Johana vinarce iz kropla, sem da naj da je to najlažje delo po Nalgu soncem. Kar kroup se pogla-pokaže, pa na mizo dene. Jatelj

Zato sem rekel Johana, te ni treba nič skrbeti me sto-čerje, jo bom že jaz šel, h-otroke in zase. Ti mora-bolj mehkega, ki si boln-uma mo- "Orajt," je rekla Joha Mani

"Kaj me boš učila, Dal se dve leti star. Tiste vje-je pote- pa ja skuhal in letim je nebi hinjo. Vzel sem veliko Kaka nalil do vrha vode, potez imer-gel notri vinarce. Ko bojevev-vrele, bom pa otroke mbrenji sem si mislil. to pre-

Stal sem pri peči in az sam ko so postajale vinarce. je poln učni nebi do dobre in pa postav-jejo pol-ž njimi, sem si dokazoval dekadenc

Po vodi so se začeli zagnali hurčki, vinarce so se z-bivoli v- vrčati. Naj le malo strme- sem si mislil, da bodo bron- ne. Pa nisem čakal d-ju o ne- odkar je bila začela v- nju.

ko se prekolje ena iz-ignil po vsej dolžini. Vidi- naj h-ča, sem si mislil, ta je bil se slabo kožo, da ji je pre- dimov Pa nisem že vsega izre- ponov- razporje druga, za za-ndijane-lepo vse druga za dru-je, jez- klal bukovke goli.

Naglo sem ugasnil p- noži so- dal preklane vinarce. nima in- bilo narobe, kar je že je de- večkrat sem že slišal d- svetin- vinarce niso zanič, če- Pa- kaj pa zdaj? Ozri sem- Poglavl- če je kdo. Otroci so- govornj- parlorju in čakali m- odlikov-

Naglo sem pobral vinar- strole in ker sem var- vneljaj- kadar je vprašanje d- calum- hrane, se mi je zdelo- zgrabil b- nare, da bi napravil ž- vili v str- kot v soboto večer s- Kaj se- Začel sem se torej b-nd-? kar brez kruha in- n- pobli- viže naglo, predno bo- calum- naokrog. Ko sem bila- na, "okusno večerjo" (re- Rod te b- so bile prav nič do- bati je v- v sprejemno sobo in- bi te br- nim glasom rekel: "N- Njegovi- nisem lačen. V ajsh- rali, rac- kdor je lačen, pa naj- zboru i- ha, jaz moram gori k- ni vzkli- kaj potrebuje."

Pa sem šel gori k- je stal- "Si skuhal vinarce- temu ob- vprašala. z zaupn- Mislil sem- Sedaj pa- povedal z- saj jih znajo. Sicer- nogo, gos- najraje pečene."

Namenil sem se b- magljivi- vso stvar lepo zamot- nalec ir- sem zvedel, da zna- Močni b- France kuhati vinarce- braniti b- dal vse po pravici in- pa je r- prilika nanesla, bom- "Če- cetu, da mi bo pokazal, bi se w- kuha on.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Maya

Obrnil sem se v krogu bojevnikov in dejal:

"Tule stoji Old Shatterhand. Moji rdeči bratje naj poslušajo kaj bo storil."

Kdor se z Old Shatterhandom strinja, naj vzame nož in naj bori z njim za življenje!"

Groben molk je legel na zbor bojevnikov. Ko pričarane so videli vse oči na meni in na dečku. Slutil je, da se približuje najvažnejši trenutek njegovega življenja.

Sklonil sem se k njemu in mu šepnil:

"Moji mladi brat naj se ničesar ne boji! Vse naj stori, kar ti bom naročil!"

Tiho mi je odgovoril:

"Uhogal bom!"

Prizgel sem pipo, puhal dim v neb in rekel:

"Tale oblak svetega dima se dviga k velikemu Manitouu, do-
nem duhu, ki pozna misli sle-
dnega človeka in ki zapisuje
na najstarejšega bojevnika in
na najmlajšega dečka. Tule se-
nalgu mokaši, slavni bojevnik
poglavar Mimbrenjev, moj
poglavar in brat, moje življenje
stoji njegov sin, mlad po-
stojnik, ki junaštvi pa doraste
bojnik. Pozivljam ga, da pos-
tavi svoj obraz in daruje velike
Manitouu sveti dim calume-
tu."

Dal sem pipo dečku, pogum-
je potegnil in puhal gost dim
v neb.

Kaka predznost —! Deček
je imena, pa kadri mirovno pi-
bojevnik —! Kaj takega
mimbrenji še pač niso doživeli.
to predznost sem bil seveda
jaz sam odgovoren.

In učinek moje predznosti se
mi pokazal.

Rdečkarji so planili na noge
zagnali krič in vik. Tudi Mo-
bivol je šinil pokonci in osu-
strel v mene. Le Winne-
se ni genil. V njegovem mir-
in bronastem obrazu ni bilo
du o nevolji, pa tudi ne o pri-
nju.

Mignil sem z roko zboroval-
ni, naj bodo mirni, vzel pipo,
in bil še drugih pet predpisa-
dimov in jo dal dečku, ki je
ponovil obred.

Indijanci so zagnali divje tu-
je, jezni vziki so zadoneli
groznje, pesti so se dvigale,
noži so se zablistali. "Deček,
nima imena!" so vzklkali.

Dejanje je bila pregreha
na svetim obredi rdečega na-
čela.

Poglavar pa je skočil k meni.
govor sin je sicer bil, ki sem
odlikoval s pipo miru, pa na
ni smel misliti, tudi za očeta
veljati sveti, nedotakljivi ob-
del calumeta.

Zgrabil je sina za ramo, ga po-
šil v stran in kričal:

"Kaj se drzne Old Shatter-
hand —? Da je storil to kdo
pobil bi ga na tla! Dečku
je calumet, dečku, ki nima
imena, na to je zapisana smrt!"

Kod te bo sodil, čeprav si moj
bratelj in brat! Nima moči,
bi te branil."

Njegovi ljudje so mirno po-
stali, radi bi bili čuli, kaj bo
vedal. Ko pa je končal, je šlo
tako, pritrjevalno mrmranje
zboru in vmes so se dvigali
sni vziki zoper mene. De-
je stal pri očetu, vkljub gro-
temu obnašanju Mimbrenjev
je zaupanjem zrl na mene.

Mislil sem odgovoriti.

Tedaj pa je vstal Winnetou,
povedal z roko mir, dolgo, re-
čno, gospodovalno je počiva-
njegovo žametno črno in ne-
pamagljivo oko na obrazih zbo-
valcev in nato je povedal z
nim, krepkim glasom:

"Močni bivoli pravi, da ne mo-
braniti Old Shatterhanda —?
pa je rekel, da ga mora bra-
—? Če bi ga bilo treba bra-
bi se Winnetou boril za svo-

jega brata. Pa ni treba! Kdo si
upa ziniti, da si Old Shatter-
hand ne zna sam pomagati —?

Kar je storil, je izredno, je
nenavadno. Pa sam ve, ali sme
in more zagovarjati svoje de-
janje. Res je, da ne sme kaditi pi-
pe miru, kdor nima imena. Kdo
pa je rekel, da tale deček še ni-
ma imena —? Vprašajte Old
Shatterhanda! Bolje bo vedel
ko mi vsi ali ima mladi Mimbren-
jo ime ali ne."

Bistroumni Winnetou je prav
uganil —. Ne bilo bi mi padlo v
glavo da bi dal calumet dečku
če bi mu ne bil že prej izbral
imena, tako si je rekel.

Glasno sem mu pritrdil.

"Prav je povedal poglavar
Apačev! In — čigavo pipo je
kadir deček —? Ali ne njegovo?

Kdo mi sme radi mojega de-
jana kaj očitati —? Le on sam!
Ali mi je kaj očital —? Niče-
sar! Zato ne, ker me pozna in
ve, da Old Shatterhand ničesar
ne stori nepremišljeno.

Ali je tisti, ki ga imenujete
dečka, ali je, vprašam, morebiti
sin rodu, ki je vam sovražen?
Ali tuj? Ne! Sin vašega lastne-
ga rodu je! Prav za prav bi mo-
rali biti ponosni, da je kadir Old
Shatterhand calumet s sinom va-
šega poglavarja! Pa se jezite in
kričite in me napadate! Povem
vam, zelo se vam čudim!"

"Imena nima!" so vzklkali.

"Kdo pravi, da ne?"

"Mi vsi in jaz tudi!" se je ogla-
sil Močni bivoli. "Oče sem tega-
le otroka in pač najbolje vem, da
se nima imena."

"Jaz pa vem vse kaj druga-
čeprav nisem njegov oče! Ali
ni bil dolgo mesecev z doma?
Kaj vse se je medtem zgodilo?
Kaj vse je doživel? Kaka juna-
ška dela je izvršil? Ali veš kaj
o tem, ti, ki si njegov oče? Mol-
čiš!"

Jaz pa vem, kaj je storil, s
kakimi junaštvi se je proslavil
tačas! V moji družbi je bil, z
menoj je delil nevarnosti in bo-
je. In vprašam te pred vsemi
tvojimi bojevniki, ali ima Old
Shatterhand pravico dati ime
tvojemu sinu?"

"Ima!"

"Ali bi bil razžaljen, ti, ki si
njegov oče, če bi temule tvoje-
mu sinu dal ime?"

"Ne! Vsak bojevnik našega
rodu bi s ponosom pustil svoje
ime in sprejel tistega, ki bi mu
ga dal Old Shatterhand."

Prijel sem spet dečka za roko
ter dejal glasno in s poudar-
kom:

"Čuli ste besedo svojega po-
glavarja! Čujte še besedo, ki
vam jo bo govoril Old Shatter-
hand!"

Tule stoji Old Shatterhand in
poglavar njegov mladi prijatelj
in brat Yuma šetar. Tvegal
je življenje zame zato dam svo-
je življenje tudi jaz za njega. Po-
glejte, orožje, ki ga nosi, to oro-
žje si je sam priboril! Odvezel ga
je sovražnikom. Yuma šetar še
bo velik bojevnik v rodu Mimb-
renjev!"

Yuma šetar pomeni "bojev-
nik, ki ubija Yume."

Mademu Mimbrenju so se za-
svetile oči v ponosu in veselju,
pa tudi v solzah.

Pristopil je še Winnetou, mu
položil roko na ramo in dejal:

"Yuma šetar je ponosno ime!
Old Shatterhand ti ga je dal, go-
tovo si si ga zaslužil. Winnetou
je vesel, da te sme imenovati
Yuma šetar, tvoj prijatelj je,
rad bo kadir s teboj calumet mi-
ru. Daj ga sem!"

Vzel je pipo, jo prižgal in jo
kadir z mladim Mimbrenjem po
predpisanih obredih.

Molče je stal Močni bivoli.

Ustnice so mu trepetale v ginje-
nosti. In njegovi bojevniki so
tudi molčali. Položaj se je na-
mah spremenil.

Prijela sva mladega bojevni-
ka za roke in govoril sem:

(Dalje prihodnjic.)

Iz Dunkerqua čez Bruselj
in Nemčijo na Brezje

Pogovor s Slovincem radio-
tegrafistom Poličerjem, ki je
izgubil ladjo v peklu pred Dun-
kerquom in skozi vojno viro-
romal domov.

Po naključju sva padla sku-
paj in mimogrede je omenil, da
se je pred nekaj dnevi vrnil iz
Belgije iz Bruslja, kamor je pri-
šel iz Dunkerqua, kjer so njego-
vo ladjo potopile bombe nem-
ških letalcev, ko je iztovarjala
petrolej za Angleže. Razumlji-
vo je, da je taka novica za poro-
čevalsko ušesa kakor najslajša
godba na svetu.

Govoril je bolj potih, ker ne-
kaj v njegovem grlu ni v redu
in je že v Bruslju ležal v bolniš-
nici, ko je s svojimi tovariši ča-
kal na potni list. Postave je bolj
visoke, obraz čisto mornarski,
ostrih potez, oblečen pa zelo čed-
no. Govoriti s takim človekom
je prijetno ko vidiš, kako s svo-
jo prirodno inteligenco svet os-
tro opazuje in dela pravilne, lo-
gične zaključke in kadar točno
ne ve, kako je stvar bila, po-
pravi pove, da ne ve.

"Pri kom ste bili v službi, in
na kateri dalji?"

"To je bila privatna družba in
lastnik ladje je bil Grk I. H. Io-
sifogoj. Ladja se je imenovala
"Clairy." Sedaj spi spanje pravi-
čnega v dunkerqueških vodah.

Imel sem že pogodbu v žepu in
odpotoval sem z drugimi tovari-
ši s Sušaka dne 12. maja čez Pa-
riz. Ta ladja je bila namreč pre-
je ameriška in jo je Grk kupil
od neke ameriške družbe. Novi
lastnik je najel jugoslovansko
moštvo. Ladja je plula pod pa-
namsko zastavo, kajti vse drža-
ve si pomagajo v vojni tako, da
plovejo pod zastavo kakke take
države, o kateri ni verjetno, da
bi se zapletla v vojno. In drža-
vica Panama gotovo ni taka ve-
lesila, da bi začela vojno. Tako
ladje ostanejo nevtalne.

"Kako je bilo, ko ste prišli v
Dunkerque?"

"V Dunkerqueu je ob našem
prihodu že silovito pokalo. Nem-
ci so napadali pristanišče, iz ka-
terege so se umaknile trgovske
ladje, bilo pa je tam mnogo an-
gleških vojnih ladij. Če bi mi
vedeli, kakšen je položaj, bi
sploh ne šli. Nemci so tedaj, ko
smo prišli v Dunkerque že prodi-
rali proti Arrasu, za kar mi se-
veda nismo vedeli. Takoj, ko
smo morali najprej napadat. To
je bilo ob deseti uri zvečer. Ko
je bilo napada konec, nismo mo-
gli dobiti prenočišča, ker je bi-
lo strogo prepovedano vzeti ko-
ga po osmi uri pod streho. Šli
smo na policijo, kjer pa tudi ni-
smo nič opravili. Ni nam kaza-
lo drugega, kakor da smo pre-
nočili zunaj pod milim nebom."

Zeblo nas ni, kar je bilo lepo
vreme. Rečem pa vam, da si ne
morete predstavljati, kakšno ne-

izmerno trpljenje bi zadelo to
begajoče ljudstvo, če bi bila zi-
ma, čeprav je ljudstvo tudi ta-
ko seveda mnogo trpelo. Zjutraj
smo dobili stanovanje v hotelu
"Bristol" in čakali, da bodo iz
ladje iztovarili petrolej. Ko je
bila ladja že prazna, pa so Nem-
ci izvršili letalski napad na me-
sto in neka bomba je ladjo za-
delala na krmo. Takoj se je vne-
la in zgorela. Tako nas je pu-
stila na cedilu in vse pogodbe
nam niso nič pomagale. Ladja
je bila precej velika in je imela
10,000 ton.

"Kaj ste pa potem naredili?"

Nič, ker nismo mogli nič. Ho-
teli smo v Pariz, kjer je bil last-
nik in naš konzulat. Toda ni bi-
lo mogoče dobiti nobenega pro-
metnega sredstva. Ni nam ka-
zalo drugega, kakor da smo se
poslužili svojega lastnega pro-
metnega sredstva — nog in vze-
li pot pod noge. Šli smo v Bour-
bourg, 18 km daleč, od tam v
Calais. Iz Calaisa je hotel kap-
itan odriniti v Pariz, pa ni bi-
lo nič, ker ni imel s čim. Ni bilo
nobenega prometnega sredstva.

Ostala nam je še pot v Anglijo.
Kapitan je rekel, da se bomo od-
peljali z neko ladjo v Anglijo, o
kateri smo slišali, da se je po-
zneje potopila. Toda meni sa-
memu ni bilo bog ve kaj, da bi
šel v London, ker se mi je zdelo,
da ni nič kaj varno. Po spraše-
vanju na vse strani je kapitan
končno odločil, da naj gre vsak
kamor hoče. Rekel je, da kdor
hoče, naj si poišče v luči delo,
kdor pa ne, naj se odpelje v Lon-
don. Tako smo se tukaj ločili.

Šestnajst se nas je odločilo, da
bomo poskušali priti v Pariz,
deset pa se jih je odločilo, da se
odpeljejo v London. Kaj se je
s temi deseti zgodilo, nič na-
tančnega ne vem. Štirje od teh
so pozneje prišli v Bruselj. Osta-
li mogoče niso prispeli, kamor
so nameravali, ker ti niso o njih
nič vedeli.

Nas šestnajst smo se odpra-
vili iz Calaisa v Boulogne. Ko-
maj smo zapustili mesto, so pri-
brenčali nemški bombniki in
bombardirali mesto. Ko smo pri-
šli v Boulogne, smo zvedeli, da
so Nemci že prišli do morja, in
nismo mogli nikamor več na-
prej. Obrnili smo se nazaj proti
Calaisu (28 km) od tod pa proti
Gravelinesu (33 km). Hoteli
smo v Dunkerque, toda angleške
in francoske čete nas niso pusti-
le. Tako smo obstali pred nekim
mestecem in nismo mogli nika-
mor. Strogo so nam zabili, da
bodo smatrali vsakega za vohu-
na, kogar bodo dobili zunaj na
polju. Rekl so: "Niste nič bol-
jši od nas, da bi se izogibali gra-
natam." Bili smo namreč pome-
šani med vojaki in nevarno je
bilo, da če bi začeli streljati na-
nje, bi tudi mi ne ušli krogom.

Poleg tega pa je bil pred Gra-
velinam most, čez katerega nas
niso pustili in v mestu tovarne,

ki so bile cilj nemških topov. In
res je drugi dan začelo strelja-
ti nemško topništvo ter vse raz-
bilo. Nemci so zavzeli Graveli-
ne. Angleži in Francozi pa so
se umaknili proti Dunkerqueu.

"Kako so pa Nemci prodira-
li?"

Ker smo bili nekoliko ven, ni-
smo prav vedeli, kdaj so angle-
ške in francoske čete izginile.

Kar čez noč jih je zmanjkalo in
pustile so mnogo materijala.

Najprej so prišli nemški težki
tanki, na to lažji in potem še la-
žji. Za njimi so prišli oklopni
avtomobili, za temi pa patrole
na motornih kolesih. Šele za
vsem tem so prišli vojaki v
manjših skupinah, ki so preiš-
kali hiše in polja. Večje čete so
prišle pa šele po dveh dneh in se
utaborile.

Nemci so najprej zasedli vse
glavne ceste in zasegli vsa pro-
metna sredstva, ali pa jih one-
sposobili, da niso bila uporabna.

Videl sem kupe koles, ki so bili
veliki kakor manjša hiša.

"Kaj pa zasebna imovina?"

Nemci so vse pobrali, a seve-
da tudi plačali ter odpeljali. Sa-
mo po krajih, kjer je že vse od-
bežalo in ni bilo lastnikov, so po-
brali kot vojni plen. Sicer so pa
pustili vse pri miru. Ko sem se
vozil domov sem videl vlake, ki
vozijo samo za vojaštvo. Naj-
več jih prihaja iz zahodnih kra-
jev.

"Kako je bilo med potjo in
kako je razdejala vojna vihra?"

"Kakor ste videli, smo poto-
vali križem krašem in nikdar ni-
smo vedeli, ali bomo pot nade-
ljevali, ali pa nas bodo usmerili
kam drug. Včasih so nas
ustavili in nihče ni vedel, kol-
ko časa bomo čakali. Nemci so
potem razglasili poti, po katerih
se je smelo potovati. Vsakdo pa
je moral imeti dovoljenje, sicer
ga niso pustili naprej, kadar
smo prišli do takega mesta in
je bilo treba skozi. Ceste so bi-
le prenatrpane in vsakdo je po-
toval, kakor je vedel in znal.

Peš je šlo seveda počasi, kdor
pa je imel kolo, ta je že prišel
bolj hitro naprej. Sem pa tja se
je že dobil prostor, da je smuk-
nil s kolesom naprej.

Bilo je zelo nevarno potovati.
Pomešani smo bili z vojaki in
večkrat so priletela angleška le-
tala ter se spustila na dvajset
metrov nizko ter streljala s
strojnimi. Seveda niso mogla
izbirati ravno samo vojake, am-
pak je obležal tudi marsikateri
begunec. Kaj hočemo, vojna je
huda stvar.

Druga nevarnost pa je preti-
la od avtomobilov, ki niso gledali
mnogo na to, če so koga povi-
li. Hoditi smo smeli samo po eni
strani ceste, po polju pa sploh
ne. Če je privozil avto in če ni
bila cesta prazna, je kar povozil.

Tako sem videl mater, ki je pe-
ljala na vozičku tri otroke. Pri-
šel je avtomobil in vse skupaj

povozil.

Vojna je razdejala, kakor so
pač nanese prilike. Tam, kjer
so nemške čete naletele na od-
por, na primer na belgijski meji
ali pa v Franciji, je vse drobno.
Drugod pa, kjer ni bilo odpora,
je vse ostalo. Tako greste šest-
deset kilometrov in sploh ne ve-
ste, da je bila vojna. Videli sem
požgane hiše, v katerih so bile
še zoglele kosti, videl sem, ka-
ko je stal ob cesti avtomobil, v
njem pa zoglelo truplo sofer-
ja, ki je še držal za krnilo, ka-
kor da bi bil živ. Očividno se mu
je vnel motor bogve zakaj. Na
vsakih dvajset metrov si videl
prevrnjene in poškodovane tan-
ke. Zadrege za bencin ni bilo.

V mestu si stopil kar h črpalki
in si ga dobil zastoj, zunaj pa
si odprl avtomobilski ali tankov-
ski rezervoar in si ga natočil,
ne da bi te kdo kaj vprašal. Vi-
del sem tudi ogromne kupe mu-
nicije, ki so jo Francozi in An-
gleži morali pustiti ter na kupe
drugega orožja."

"Ali je vse bežalo?"

"Kolikor morem sklepati po
ljudih, kar sem jih videl, je mo-
ralo iti skoraj vse. Banke, ura-
di, velike trgovine in tudi pre-
cej belgijske vojske je že prej
šlo. Kajti slišal sem, da Fran-
cozi niso nič kaj prijazno gleda-
li belgijskih vojakov, ko so pri-
šli v Francijo čez, naši se bijejo
in prelivajo kri, vi pa bežite. Os-
tali so samo ljudje, ker so raču-
nali, da jim bodo šli posli v
klasje."

"Kaj ste pa med potjo jedli?"

"Tam, kjer sem bil jaz in do-
kler sem bil, še ni bilo tako hu-
do v primeri s tem, kar so pri-
povedovali kaj je v Franciji,
kjer je vsega primanjkovalo.

Kakor so pravili, so v Franciji
vse pobrali in odpeljali. Ravno
dobro se tudi nam ni godilo, saj
sem v treh mesecih shujšal za
sedemnajst kilogramov. Med
potjo smo dobili malo mleka ali
kaj podobnega. Če ni šlo druga-
če, smo tudi zamažali in zavili
vrat kokiš. Za denar se je še
dobilo, čeprav so bile trgovine
krecej prazne in so ljudje potem
še tisto pobrali, kar je ostalo.

Mnogokrat sem videl kakšno
stvar v izložbi in ko sem jo ho-
tel kupiti, je trgovec rekel, da
je že vse prodal. Včasih so da-
jali nemški vojaki zlasti ženam
in otrokom konzerve ali pa kaj
drugega."

"Kako je bilo pa v Bruslju in
ali so Angleži hudo bombardira-
li? Kaj mislite o letalstvu in le-
talcih enih in drugih?"

"Med tem, kar sem bil v Bru-
slju, Angleži mesta niso dosti
bombardirali. Slišal pa sem, da
dobro mečejo. Takrat so bom-
bardirali neko vojašnico in bom-
ba je padla ravno na vojašnico.

Pripovedovali pa so, da Angle-
ži hudo bombardirajo Calais,
Boulogne, Anvers in druga me-
sta, ter da so naredili dosti ško-

de. Povprečnih letalcev imajo
Nemci mnogo več, pač pa imajo
Angleži Avstralce in Kanadce,
ki so izborni piloti in so znani
kot najboljši na svetu. Kakšna
so letala, ne vem, pravil pa mi
je nekdo, da so angleška graje-
na mnogo močnejše, nemška ima-
jo veliko lesa. Toda so kljub te-
mu trdna. Videli sem nemško le-
talo, ki se je vrnilo s poleta nad
Anglijo in je imelo nešteto lu-
kenj, pa se je vse eno vrnilo.
Pomorska trgovina je v teh kra-
jih, kamor je preje prihajalo na
dan na stotine ladij, čisto zasta-
la. Ladje so vozile iz Kanade
in Amerike. (Sl.)

IZ DOMOVINE

—Smrtna žrtev konja. Neda-
vno se je zgodila v Zalem logu
pri železnikih huda nesreča. Jer-
nej Kenda, 41 letni posestnik, je
oral z dvema konjema, ki ju je
poganjal njegov najstarejši
šestletni sinko. Priročni konj je
bil Kendov, medtem ko je imel
drugega izposojenega od prija-
telja. Izposojeni konj, že prilet-
na žival, se je pri obračanju na
koncu njive zapletel v vprego.

Kenda je pristopil in popravil
vprego. Komaj pa je odstopil od
konja, je ta udaril z zadnjim ko-
pitom Kendo v levo stran prsi
tako močno, da se je Kenda
zgrudil in je bil pri priči mrtev.

Pokojniki je zapustil dvovo s šti-
rimi nepreskrbljenimi otroki.

—V Savo je skočil. V Grad-
cu pri Litiji je skočil te dni pro-
ti večeru v Savo neki možki. Ta-
koj so prihiteli k obrežju reše-
valci. S koli in vrvmi so skušali
obupanca potegniti k bregu, ven-
dar je bilo njihovo prizadevanje
zaman. Preiskava je ugotovila,
da je nesrečni mož Martin Vi-
dregar, star 68 let, doma iz
Gradca. Zadnje dni je bil ves
zamišljen in potr.

MALI OGLASI

Stanovanje se odda

obstoječe iz 4 sob, spodaj; luč
in plin; garaža; rent \$85. Po-
izve se na 793 E. 156. St. (31)

Odda se

stanovanje, obstoječe iz 3 sob.
Vprašajte na 1052 E. 62. St. (31)

Odda se stanovanje

obstoječe iz 5 sob, furnez na
gorak zrak; kopališče, garaža.
Odda se pošteti in mirni druž-
ni. Nahaja se blizu Fisher
Body Co. in St. Clair Ave. Po-
kličite po telefonu Liberty
0589. (32)

SPECIALNO!

Mi imamo nov in boljši brez-
strojni

Permanent Waves

Je hladnejši in da mehkejši
wave.

Za sestanek pokličite

BOHAR'S
Beauty and Barber Shop
6023 St. Clair Ave.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokli-
čete vsak čas, podnevi ali po-
noči. Delo garantirano in
hitra postrežba. Obrnite se
z vsem zaupanjem na vašega
starega znanca

JOHN OBLAKA

1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

1940 FRIGIDAIRE in Elec-
trolux ledenice naprodaj. Ku-
pite sedaj in prihranite od 20
do 40%.

Norwod Appliance &

Furniture
6104 St. Clair Ave.
819 E. 185. St.

Wed.-x)

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

II.—ŽENA

Naslednjega dne je odšel v mesto in nakupil bogatih, krasnih darov za ženo in dečka — pa tudi za vse ženske, ki so bile med porodom pri Ramborgi. Kristina je prinesla lepo srebrno žlico, ki jo je imela od matere, češ, da naj bo za Andresa Simonssona, sestrini pa je poslala tisto težko, pozlačeno verižico, ki jo je hkrati s križcem z relikvijami nekoč dobila od Lavransa, ko je bila še otrok. Tega je zdaj nosila na verižici, katero ji je bil Erlend podaril ob zaroki. Naslednji dan okoli poldneva je Simon odjadril.

Zvečer se je ladja zasidrala pri nekem otoku v fjordu. Simon je ostal na krovu, ležal je v krzneni vreči, pokrit z nekaj volnenimi odevami, in gledal v zvezdno nebo, kjer je bilo videti, kakor da ozvevajo njihajo sem ter tja, medtem, ko se je jadrnica zibala na zaspano polzečih valovih. Voda je pljuškala in ledene plošče so se drgnile in zamolklo zadevale ob brod. Skoraj dobro je delo čuti, kako se mraz vse globlje in globlje plazi v telo. Pomirjevalo je —.

Kljub vsemu je zdaj vedel, da mu ne bo nikdar več tako težko, kot mu je bilo doslej. Zdal, ko ima sina. Sicer ni mislil, da bo imel dečka rajši kot hčerki. A nekaj drugega je le. Četudi ga dekletci še tako razveselita, kadar prideta k očetu s svojimi igrami, smehom in čebljanjem, kakor je tudi sladko, držati ju na kolenih in čuti pod brado mehke otroške lase — vendar mož nima pravega mesta med drugimi možmi svojega rodu, ako mora z roko njegove hčere preiti njegov dvor, njegov imetek in spomin na njega samega v tujo rodovino. Zdal pa — če le sme upati — bo ljubi Bog dal, da ta mali deček doraste in bo na Formu očetu lahko sledil sin — Andres Gudmunsson, Simon, Andersson, Andres Simonsson — potemtakem je samo po sebi umevno, da mora biti on Andresu to, kar je bil oče njemu samemu — poštenjak, tako v svojih skrivnih mislih kot v javnem vedenju.

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠE BLAGOPOKOJNE SOROG
IN LJUBE MATERE

Ane Požun

ki je Bogu vdana za vedno premnila dne 5. februarja, 1940.

Draga soproga in ljubljena mamica. Danes je že leto dni, odkar si za vedno zatisnila svoje blage oči ter v tugi in žalosti ostavila soproga, starše, brata in ljubljeno hčerko. Ob grobu klečimo, solza nam drži čez lica v mili prošnji k Vsemogočnemu: Daj naši nezabni soprogi, dobri mamici in hčerki ter sestri mirni počitek.

Zalujoci:

JOHN POŽUN, soprog.

ANICA, hčerka.

STARŠI IN BRATA.

Cleveland, O., 5. febr., 1941.

stim dobrim možem, ki jih je bila izdala njegova lahkomišelnost, samo nesrečo.

Pa vendar je treba vse poskusiti, da se pomaga Kristini in njenemu možu. Tedaj se je v Simonu zbudilo upanje; kajti Bog in Devica ali eden izmed tistih svetnikov, ki jih je od nekdaj častil z darovi in miloščino, ga bodo morda tudi v tem podpirali.

Na Aker je došel precej pozno šele drugi večer. Sprejel ga je oskrbnik in naročil hlapcem, naj eni poskrbe za konje, drugi naj odpeljejo Simonovega hlapca v poselsko izbo, on sam pa je odšel v sobo, kjer je sedel vitez pri pijači. Takoj nato je stopil gospod Erling na mostovž in tam počakal, da je Simon prišel po stopniščah navzgor. Potem je precej dvorljivo želel gostu dobrodošlico in ga odpeljal v stan, kjer sta sedela Stig Haakonsson z Mandvika in čisto mlad mož, Erlingov edini sin Bjarne Erlingsson.

Sprejeli so ga prav prijazno, služabniki so mu sneli plašč in prinesli jedi in pijače. Toda uge nil je, da možje slutijo — vsaj gospod Erling in Stig —, čemu je bil prišel, in čutil je, da se mu izmikata. Stig je nato pričel govoriti o tem, da je Simon v tem delu dežele redek gost in da ne brusi praga svojim nekdanjim svakom — potem ga je vprašal, ali je bil po Halfridini smrti kdaj bolj junž kot do Dyfrina. Simon je odgovoril, da ne, do letošnje zime. Zdal pa da je bil nekaj mesecev v Oslu s sestro svoje žene, Kristino Lavransovo, ki je poročena z Erlendom Nikulaussonom.

Po teh besedah so nekaj časa molčali. Nato je gospod Erling vljudo vprašal po Kristini in po Simonovi ženi, njegovih bratih in sestrah. Simon pa je vprašal po gospe Elini in po Erlingovih hčerkah, in Stiga je vprašal, kako se mu godi, kaj je novega na Mandviku, in po nekdanjih tamošnjih sosedih.

Stig Haakonsson je bil debel, črnolas mož, nekaj let starejši od Simona, bil je sin gospoda Haakona Toressona, po poli brata Halfrida Erlingove in nečak Eline Toressove, soproge Erlinga Vidkunssona. Pred dvema zimama, ko se je bil s kraljem sprl, je bil izgubil mesto kraljevega namestnika v okrožju Skidu in poveljstvo na trdnjavi v Tunsbergu, je pa drugače zelo dobro živel na svojem dvoru Mandviku, toda bil je brez otrok in vdovec. Simon ga je poznal in je bil nekoč v dobrih odnosih z njim kakor z vsemi sorodniki svoje prve žene — četudi prijateljstvo ni bilo ravno preveč gorko. Saj je tako presneto dobro vedel, kaj so vsi mislili o

drugem Halfridinu zakonu — gospoda Andresa Gudmunssona najmlajši sin je bil sicer premožen in tudi iz dobrega rodu toda za Halfrida Erlingovo ni bil enakoroden mož, vrhu tega pa je bil deset let mlajši od nje; ni jim šlo v glavo, zakaj je gospa Halfrid darovala svojo naklonjenost temu mlademu možu — toda morali so ji dovoliti, da je delala po svoji volji — ko je vendar imela pri svojem prvem možu tako neznožno težko življenje.

Erlinga Vidkunssona je bil Simon doslej samo nekajkrat srečal; takrat je bil zmerom v družbi gospe Eline in niti črnil ni; kadar je bila ona v sobi, ni bilo nikomur treba reči kaj več kot da in ha. Od tistih dob se je bil gospod Erling precej postaral — nekoliko se je bil zdebil, toda bil je še zmerom ista stasita in lepa pojava, kajti znal se je čudovito lepo kretati, in dobro mu je pristajalo, da so bili njegovi blede, rdečkasto rumeni lasje sedaj postali srebrno sivi in blesteči.

Mladega Bjarneta Erlingssona Simon doslej še nikdar ni bil videl. Dorastel je bil blizu Bjorgvina v hiši nekega duhovnega, gospoda, Erlingovega prijatelja — med sorodniki se je govorilo, da zato, ker oče ni maral, da bi doraščal na Gisku med vsemi tistimi babji čenčami. Erling sam ni hodil tja nič bolj

pogosto, kot je moral, jemati dečka s seboj na svoja večna potovanja pa si ni upal, kajti Bjarne je bil kot otrok zelo šibkega zdravja, in dva sinova je bil Erling Vidkunsson izgubil, ko sta bila še otroka.

Mladenč je bil videti nenavadno lep, ko je tako sedel in kazal obraz od strani — ter ga je luč obsevala od zadaj. Na čelo so se mu usipali črni, močno kodrasti lasje, velike njegove oči so se zdele črne, nos je bil velik in lepo upognjen, usta, polna in tenka, brada lepo oblikovana. Poleg tega je bil visok, širokopleč in tenak, čez pas. Ko pa je Simon hotel sesti za mizo, da bi jedel, in je služabnik prestavil ob bezgavk, brazgotine so mu segale na obeh straneh za ušesa in pod brado z mrtvimi, blestečimi belimi mesti pa z modrikasto rdečimi marogami in nabrekli mi vozli. Zato je imel Bjarne navado da si je kapuco okroglega, s krznom obšitega naplečnika, ki ga je imel na sebi tudi tukaj v sobi, zdaj pa zdaj potegnil skoraj čez glavo do ušes. Polagoma pa mu je nemara le postalo pretoplo vrgel jo je nazaj, kmalu pa si jo je spet potegnil gori — videti je bilo da se teh kretanj prav nič ne zaveda. Naposled so postale Simonu od samega gledanja roke čisto nemirne — čeprav se je trudil da bi

ne pogledal več tja.

Gospod Erling skoraj ni obrnil pogleda od sina — tudi on se menda ni zavedal, da nepremično upira oči v mladeniča. Obraz Erlinga Vidkunssona ni bil kdo ve kaj gibčen in njegove blede modre oči niso bile ravno preveč izrazite — toda zdelo se je da so v tem nekoliko negotovem in vodenem pogledu naplavljen bridkosti, misli in ljubezen dolgih dolgih let.

Nato so se vsi trije starejši

možje začeli pogovarjati živo in počasi, medtem Simon jedel, mladenič pa tamkaj in skubil svojo kožo. Končno so vsi štirje pri dolgi pili nato pa je gospod Erling vprašal, ali ni mon utrujen od poti, in Simon je povabil, naj se zadovolji v postelji pri njem. Mon je bil vesel, da mu še lo treba spregovoriti o stvari. Ta prvi večer na ga je bil hudo potrli.

DR. WILLIAM F. URANKAR

naznanja odprtijo

ZOBOZDRAVNIŠKEGA URADAna 362 East 156th Street
vokal Ridpath Ave.

Telefon IVanhoe 5311

DR. AUGUST A. URANKAR

ZOBOZDRAVNIK

15335 Waterloo Road

v Slovenskem delavskem domu

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo:**\$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

Previdni in gospodarski
ljudje
vedno najprej pogledajo

OGLASE**Ameriški Domovini**

in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem listu
oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI**Izplačalo se vam bo!**